

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2022/2023

**STAV ODSTRÁNENIA NEDOSTATKOV
ZISTENÝCH PRI INŠPEKCIÁCH
V ZÁKLADNÝCH ŠKOLÁCH
V ŠKOLSKOM ROKU 2022/2023 V SR**

SPRÁVA Z NÁSLEDNEJ INŠPEKCIE

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

**Stav odstránenia nedostatkov
zistených pri inšpekciách
v základných školách
v školskom roku 2022/2023 v SR**
SPRÁVA Z NÁSLEDNEJ INŠPEKCIE

Mgr. Anna Holická
Ing. Adriana Vykydalová
PaedDr. Monika Ružeková, PhD.
Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

Cieľom následných inšpekcií bola kontrola splnenia opatrení uplatnených k nedostatkom identifikovaným pri predchádzajúcich inšpekciách.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

V školskom roku 2022/2023 ŠŠI realizovala **následné inšpekcie** (NI) v **73** ZŠ, z ktorých väčšina mala vyučovací jazyk slovenský (54), štvrtina maďarský (18) a 1 škola slovenský aj maďarský (**Tabuľka 1**). NI boli vykonané v 66 štátnych, 3 súkromných a 4 cirkevných školách. Z celkového počtu následných inšpekcií sa 5 realizovalo po komplexných inšpekciách, 60 po tematických a 8 po následných inšpekciách.

Tabuľka 1 Prehľad sledovaných ZŠ

Počet kontrolovaných škôl		73
Vyučovací jazyk	slovenský	54
	slovenský - maďarský	1
	maďarský	18
Zriaďovateľ	štátne školy	66
	súkromné školy	3
	cirkevné školy	4
Sídlo	mesto	29
	vidiek	44

2 HLAVNÉ ZISTENIA

Podľa závažnosti zistení ŠŠI uplatnila **289 odporúčaní**, uložila **39 opatrení** a riaditelia kontrolovaných subjektov prijali k zisteným nedostatkom **209 opatrení** (

Tabuľka 2). Z celkového počtu odporúčaní sa nedali hodnotiť 3 a jedno bolo neaktuálne. Z počtu uložených a prijatých opatrení bolo 14 neaktuálnych a plnenie ďalších 13 opatrení sa nedalo hodnotiť.

Riaditelia 3 ZŠ¹ nezaslali správy o prijatí opatrení alebo splnení prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov v stanovenom termíne, ale až po písomnom upozornení ŠŠI.

Riaditeľka súkromnej ZŠ² písomne nepredložila uvedené správy ani po zaslaní písomného upozornenia a následne zriaďovateľ školy³ neumožnil ŠŠI vykonať NI, čím sa dopustil marenia výkonu. Hlavná školská inšpektorka podala MŠVVaŠ SR návrh na vyradenie školy zo *Siete škôl a školských zariadení SR*.

¹ ZŠ sv. Marka, Petzwalova 1, Nitra; ZŠ Štefana Senčíka, Tekovská 17, Starý Tekov; ZŠ s MŠ, Školská 22, Svätý Peter

² SZŠ, Gemerská cesta 1, Lučenec

³ Branislav Becher, Slatinské Lazy 42

Tabuľka 2 Prehľad uplatnených opatrení v kontrolovaných ZŠ

Spolu	537					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
Počet	289		209		39	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%
	179	62,8%	163	88,6 %	28	75,7 %
	neaktuálne		neaktuálne ⁴		neaktuálne	
	1	0,4 %	12	5,7 %	2	5,1 %
	nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť ⁵		nedá sa hodnotiť	
	3	1,0 %	13	6,2 %	0	0 %

Uplatnené **odporúčania** na odstránenie zistených nedostatkov sa týkali:

školského vzdelávacieho programu (ŠkVP)

- nerešpektovanie reálnych podmienok školy pri špecifikácii cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu v ŠkVP;
- nezpracovanie princípov inkluzívneho vzdelávania, osobitostí a špecifik výchovy a vzdelávania žiakov z marginalizovanej rómskej komunity (MRK) do ŠkVP;
- nezaradenie do učebného plánu (UP) špecifických vyučovacích predmetov pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou a žiakov s vývinovými poruchami učenia na základe odporúčania poradenského zariadenia;
- nevyužitie disponibilných hodín v školách s VJM s cieľom zabezpečiť každodenné systematické vyučovanie štátneho jazyka v každom ročníku nižšieho stredného vzdelávania a nezaradenie vyučovacích hodín slovenského jazyka a slovenskej literatúry (SJSL) rovnomerne na každý deň v rozvrhu hodín;

riadenia školy

- nedostatočné a nesystematické monitorovanie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu formou internej kontroly so zameraním na využívanie aktivizujúcich metód vyučovania;
- nevypracovanie efektívneho systému podpory na vyrovnávanie rozdielov vo vedomostiach a zručnostiach žiakov a eliminovanie nepravidelnej školskej dochádzky žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) a z marginalizovanej rómskej komunity (MRK);
- nepodporovanie a nedostatočné usmerňovanie činnosti poradných orgánov riaditeľa školy;
- nevytvorenie funkčného podporného tímu pre inkluzívne vzdelávanie;

zabezpečenia podmienok výchovy a vzdelávania

- absencia realizácie preventívnych aktivít zameraných na budovanie a monitorovanie bezpečného školského prostredia pre všetkých aktérov vzdelávania, neprijímanie adekvátnych opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou, príznakmi násillia a šikanovania;
- nezabezpečenie vhodných materiálo-technických podmienok na vyučovanie SJSL v školách s VJM a predmetov vzdelávacej oblasti Človek a svet práce (*nefunkčnosť resp. nezriadenie školskej dielne/cvičnej kuchynky*);
- nezabezpečenie jednotného a dôsledného dodržiavania pravidiel školského poriadku;
- neefektívny systém poskytovania výchovného a kariérového poradenstva;

⁴ neaktuálnosť sa posudzuje v súvislosti so zmenou všeobecne záväzných právnych predpisov

⁵ nedá sa hodnotiť sa posudzuje v súvislosti s aktuálnymi zmenami vzniknutými v kontrolovanej škole

- nevytvorenie podmienok na zriadenie školského parlamentu;

výchovno-vzdelávacieho procesu

- neuplatňovanie inovatívnych a aktivizujúcich metód a foriem vyučovania podporujúcich úroveň rozvíjania kľúčových kompetencií; hodnotiacich a sebahodnotiacich zručností žiakov; nevyužívanie rovesníckeho učenia sa a tímového vyučovania; neposkytovanie konštruktívnej spätnej väzby o učebnom výkone žiakov.

Uplatnené opatrenia prijaté kontrolovanými subjektmi a uložené ŠŠI na odstránenie zistených nedostatkov sa najčastejšie týkali:

školského vzdelávacieho programu

- nezpracovanie prierezových tém do ŠkVP podľa ŠVP;
- nekomplexné vypracovanie systému podporných a kompenzačných opatrení pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) s ohľadom na ich špecifické potreby a možnosti školy v ŠkVP;
- nekomplexné vypracovanie vlastných kritérií hodnotenia a klasifikácie žiakov a ich nedôsledné aplikovanie pri hodnotení učebných výkonov žiakov v ŠkVP;
- spájanie žiakov rôznych ročníkov na niektorých vyučovacích predmetoch (*THD, INF, VYV*) v nižšom strednom vzdelávaní;
- nerozpracovanie obsahových štandardov v UO niektorých vyučovacích predmetov (*MAT, PVO, PDA, SJL, VLA, TSV, VYV, HUV, ANJ*) v súlade so vzdelávacími štandardami ŠVP;
- nerozpracovanie obsahových štandardov niektorých vyučovacích predmetov (*ANJ, VLA, RUJ, INF, TSV, PVO, VYV*) do ročníkov podľa UP ŠkVP v UO;
- neakceptovanie príslušného RUP pri vypracovaní UP školy, nerešpektovanie poznámok k RUP alebo nevypracovanie vlastných poznámok k UP na konkrétne podmienky školy;
- neprerokovanie ŠkVP v pedagogickej rade a v rade školy;

riadenia školy

- neodstránenie prejavov segregácie vo výchove a vzdelávaní v dôsledku vyčleňovania tried s prevahou žiakov z MRK;
- nedôsledné vedenie a neaktualizovanie pedagogickej dokumentácie vrátane dokumentácie žiakov so ŠVVP a interných dokumentov školy;
- nevydanie plánu profesijného rozvoja a ročného plánu vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov; nevykonávanie ročného hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov;
- nedôsledné realizovanie výkonu štátnej správy v prvom stupni pri nevydávaní rozhodnutí v zmysle platných právnych predpisov;
- neaktualizovanie školského poriadku a neoboznámenie žiakov so školským poriadkom preukázateľným spôsobom a jeho neprerokovanie v pedagogickej rade a s orgánmi školskej samosprávy;
- neprerokovanie rozvrhu hodín na zasadaní pedagogickej rady;
- nezabezpečenie odbornosti vyučovania niektorých predmetov;
- nerealizovanie adaptačného vzdelávania začínajúcich učiteľov v súlade s požiadavkami všeobecne záväzných právnych predpisov;
- nedodržanie stanoveného počtu vyučovacích hodín základného úväzku pre riaditeľa školy;
- nezabezpečenie obsadenia pracovnej pozície školského špeciálneho pedagóga alebo iného odborného zamestnanca v škole evidujúcej viac ako 20 začlenených žiakov so ZZ (okrem žiakov

so ZZ vzdelávaných v špeciálnych triedach) vrátane nespĺňania kvalifikačných predpokladov na výkon jeho činnosti;

- nedodržavanie príslušného ustanovenia školského zákona pri hodnotení žiakov (*nespracovanie písomnej správy o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti individuálne vzdelávaného (InV) žiaka so ZZ, neurčenie náhradného termínu na hodnotenie žiaka, ktorého nebolo možné vyskúšať a hodnotiť v riadnom termíne, používanie jednotlivých stupňov pri slovnom hodnotení*);

zabezpečenia podmienok výchovy a vzdelávania

- nesplnenie kvalifikačných predpokladov PZ (*na výkon výchovno-vzdelávacej činnosti, na výkon vedúceho PZ, na výkon špecializovanej činnosti triedneho učiteľa*);
- nezabezpečenie adekvátnych priestorových podmienok školy;
- nezaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov počas výchovno-vzdelávacieho procesu (*nezabezpečenie hygienicky vyhovujúceho prostredia v škole, uvoľňovanie žiakov z poslednej vyučovacej hodiny*);
- nedodržavanie práva dieťaťa na individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti, možnosti, nadanie a zdravotný stav;
- neudelenia výchovných opatrení na posilnenie disciplíny za závažné previnenia proti školskému poriadku;
- nedodržanie organizácie vyučovania (*nezabezpečenie školského vyučovania v prvom ročníku iba v dopoludňajšej zmene, nedodržaním dĺžky obedňajšej prestávky a počtu vyučovacích hodín v jednom dni a v jednom slede, nezaradením veľkej prestávky; nezabezpečenie delenia tried na skupiny v súlade s poznámkami k RUP pri vyučovaní SJSJ*);
- nerešpektovanie najvyššieho povoleného počtu žiakov v triedach ZŠ (vrátane špeciálnych alebo špecializovaných tried) a najvyššieho povoleného počtu žiakov pri delení bežných tried na skupiny v niektorých vyučovacích predmetoch (*SJSJ, cudzí jazyk, NBV, INF, TSV, THD*), resp. nerozdelenie žiakov do skupín pri vyučovaní predmetu THD v triedach s počtom žiakov vyšším ako 17;
- nedostatky v oblasti organizačného zabezpečenia a realizácie školských výletov a lyžiarskeho výcviku žiakov;
- nezabezpečenie dôsledného dodržiavania Pokynov NÚCEM/NIVAM pri testovaní žiakov 9. ročníka ZŠ;
- absencia spolupráce školského parlamentu na rozhodovaní o dôležitých otázkach školy v oblasti výchovy a vzdelávania.

2.1 UPOZORNENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV

ŠŠI upozornila 2 zriaďovateľov⁶ škôl na porušenie právnych predpisov, ktorých odstránenie patrilo do ich kompetencie. Upozornenia sa týkali prejavov segregácie vo výchove a vzdelávaní spôsobené vyčlenením tried s prevahou žiakov z MRK a nízkej odbornosti vyučovania.

MŠVVaŠ SR bolo zaslané 1 oznámenie o nezabezpečení odbornosti vyučovania (menej ako 70 %) v jednej ZŠ⁷.

3 ZÁVERY

Riaditelia sledovaných subjektov **akceptovali dve tretiny odporúčaní** (62,8 %) uložených ŠŠI, čo sa pozitívne prejavilo na úrovni ich riadenia a na vytvorení podmienok smerujúcich k zlepšeniu výchovno-vzdelávacej činnosti škôl. K zvýšeniu kvality edukácie prispelo monitorovanie a vyhodnocovanie výchovno-vzdelávacieho procesu so zameraním na využívanie inovatívnych a aktivizujúcich foriem a metód s cieľom rozvíjania kľúčových kompetencií žiakov, ako aj využívanie skúsenosti a zručnosti

⁶ Obec Hurbanovo; Obec Zlaté Klasy

⁷ ZŠ, Hlavná 25, Zlaté Klasy

pedagógov z interných a externých vzdelávaní. Skvalitnenie práce poradných orgánov v súčinnosti s pedagogickým asistentom sa pozitívne prejavilo aj v edukácii menej úspešných žiakov a žiakov so ŠVVP. Vypracovanie systému podporných a kompenzačných opatrení pre vzdelávanie žiakov so ŠVVP s ohľadom na ich špecifické potreby a možnosti školy umožnil efektívnejšie prekonávať ich prekážky vo vzdelávaní. Modifikáciou vlastných kritérií hodnotenia a klasifikácie žiakov (vrátane žiakov so ŠVVP) vytvorili školy predpoklady na objektívne hodnotenie ich učebných výkonov. Zriadenie školského parlamentu a umožnenie jej členom spolupodieľať sa na zlepšení činnosti školy prispelo ku demokratizácii výchovno-vzdelávacieho procesu. Výrazným pozitívom v oblasti skvalitnenia podmienok edukácie bolo splnenie odbornosti vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov a vytváranie bezpečného školského prostredia.

Negatívny vplyv na kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu malo **neakceptovanie 106 odporúčaní** (36,7%). Niektoré školy neuplatnili efektívny vnútorný systém kontroly a autoevalvačné procesy. Metodické orgány sa nedostatočne zameriavali na prijímanie opatrení zvyšujúcich úspešnosť žiakov. Pretrvávali nedostatky v oblasti uplatňovania efektívnych stratégií vyučovania pri rozvíjaní jednotlivých kompetencií žiakov. Neuplatňovaním kritérií hodnotenia podporujúcich formatívne hodnotenie žiakov neboli vytvorené podmienky na zlepšenie motivácie žiakov k učeniu sa a k ich sebarozvoju.

Splnením 163 opatrení prijatých kontrolovanými subjektami (88,6 %) a **28 opatrení uložených ŠŠI** (75,7 %) boli vytvorené predpoklady na zabezpečenie organizácie výchovy a vzdelávania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, čo pozitívne vplývalo na zvýšenie úrovne riadenia škôl a zlepšenie podmienok edukácie. Zosúladil sa výkon štátnej správy v prvom stupni s právnymi predpismi. Proces vzdelávania na školách výrazne ovplyvnili kvalitne vypracované ŠkVP rešpektujúce reálne podmienky škôl a vyhotovené v súlade so školským zákonom. Zmenou personálnych podmienok sa zabezpečila požadovaná úroveň odbornosti vyučovania. Dodržiavaním najvyššieho počtu žiakov v triedach a pri ich delení na skupiny, nespájaním žiakov rôznych ročníkov do spoločných tried bola zabezpečená organizácia vzdelávania žiakov v súlade s právnymi predpismi. Zosúladením školského poriadku so všeobecne záväznými právnymi predpismi sa vytvorili predpoklady na zlepšenie bezpečnosti školského prostredia. Zákonní zástupcovia žiakov ohrozeným školským neúspechom boli preukázateľným spôsobom informovaní o zhoršení prospechu ich detí. Dôsledným dodržiavaním pokynov NÚCEM/NIVAM pri externom testovaní žiakov v T9 sa zvýšila jeho objektivita.

Nesplnenie 21 opatrení prijatých kontrolovanými subjektami (10,0 %) a **9 opatrení uložených ŠŠI** (23,1 %), ktoré sa týkali nezabezpečenia adekvátnych personálnych podmienok, nedostatkov v organizácii vyučovania, nerozpracovania UO, nesúladu UP s RUP, nevypracovania vlastných poznámok k UP, neimplementovanie odporúčaní CPP v IVP žiakov so ŠVVP, neodstránenia prejavov segregácie žiakov z MRK malo pretrvávajúci nepriaznivý dopad na výchovno-vzdelávací proces v školách.

4 ODPORÚČANIA A PODNETY

4.1 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ŠKÔL

- aktualizovať obsah ŠkVP v súlade so ŠVP;
- venovať pozornosť vo výchovno-vzdelávacom procese komplexnému rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov so zameraním sa na rozvoj kritického myslenia, kooperatívnych, hodnotiacich a sebahodnotiacich zručností žiakov;
- zefektívniť vnútorné riadenie školy v oblasti plánovania a organizácie;
- pravidelne uskutočňovať vnútroškolskú kontrolu so zameraním sa na všetky oblasti výchovy a vzdelávania, analyzovať zistenia, prijímať adekvátne opatrenia a kontrolovať ich plnenie;
- naprojektovať a riadiť procesy autoevalvácie školy s cieľom skvalitnenia výchovno-vzdelávacieho procesu;
- častejšie zaraďovať na vyučovacích hodinách SJSJ prácu s textom, úlohy na používanie osvojenej slovnej zásoby, tvorby krátkeho súvislého prejavu, krátkych dialógov na základe modelových viet s cieľom rozvíjania verbálneho prejavu žiakov;

- zabezpečiť každodenné systematické vyučovanie štátneho jazyka v každom ročníku nižšieho stredného vzdelávania v školách s VJM využitím disponibilných hodín a zaradenie vyučovacích hodín SJSJ rovnomerne na každý deň v rozvrhu hodín;
- zabezpečiť účinnejšiu spoluprácu učiteľov škôl s pedagogickými asistentami pri výchove a vzdelávaní žiakov so ŠVVP;
- umožniť PZ zúčastňovať sa na vzdelávaniach (interných, externých), podporiť profesionálny rozvoj učiteľov prostredníctvom koučingu;
- aktualizovať IVP začlenených žiakov v súlade s ich aktuálnymi odporúčaniami zariadení poradenstva a prevencie;
- posilňovať a rozvíjať participáciu poradných orgánov na procesoch riadenia školy, podnecovať iniciatívu, tímovú spoluprácu všetkých členov pedagogického kolektívu a ich angažovanosť pre napĺňanie výchovno-vzdelávacích cieľov a vízie školy;
- zabezpečiť, aby záznamy z rokovaní pedagogickej rady boli výpovedné, korektne zapisované a obsahovali všetky potrebné informácie;
- systematicky vytvárať a skvalitňovať podmienky pre výchovu a vzdelávanie žiakov so ŠVVP s prihliadnutím na ich špecifické potreby;
- predchádzať segregácii žiakov nevytváraním samostatných tried so žiakov zo SZP/MRK;
- vypracovať systém podpory žiakom ohrozeným školským neúspechom, dôsledne ho uplatňovať, pravidelne kontrolovať a zistenia vyhodnocovať
- vykonávať pravidelne a systematicky monitoring zameraný na odhaľovania sociálno-patologických javov v správaní žiakov, vyhodnocovať zistenia a prijímať opatrenia na odstránenie príčin vzniku negatívnych javov v správaní žiakov;
- umožniť žiakom participovať na rozhodovaní o dôležitých otázkach fungovania školy iniciovaním zriadenia školského parlamentu ako pomocného a iniciatívneho orgánu vedenia školy;
- zabezpečiť dôsledné dodržiavanie pokynov NÚCEM/NIVAM pre školských koordinátorov, administrátorov a externý dozor pri testovaní žiakov 9. ročníka ZŠ;
- zabezpečiť odbornosť vyučovania PZ spĺňajúcimi kvalifikačné predpoklady;
- upraviť organizáciu vyučovania v súlade s fyziologickými a psycho-hygienickými potrebami žiakov;
- zabezpečiť funkčný systém výchovného a kariérového poradenstva.

4.2 ODPORÚČANIA PRE ZRIAĐOVATEĽOV

- spolupodieľať sa na strategickom plánovaní a rozvoji školy a pri zabezpečovaní odbornosti vyučovania;
- participovať pri zabezpečovaní modernizácie škôl (pri zabezpečovaní vhodných priestorových a materiálno-technických podmienok škôl).

4.3 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI SYSTÉMU

- realizovať odborné podujatia so zameraním na problematiku inkluzívneho vzdelávania;
- pokračovať v programoch profesijného vzdelávania pedagogických zamestnancov zameraných na osvojenie si kompetencií potrebných ku skvalitneniu edukačného procesu;
- využívať zistenia ŠŠI pri plánovaní vzdelávacích aktivít pre riaditeľov škôl a pedagogických zamestnancov;

- zosúladiť Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ so školským zákonom.